

Nro 42.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Novembernek 21-dik napján 1794.
esztendőben.*

Hadi Történetek.

Mehrheimi fő kvártélyából, *Nov. 5-ik napján* küldött leveleiben erősíti *Clarfayt* hadi Tár-
mester, hogy a' *Venlooi* erősséget, *Oct. 27-ikén*
capitulatio mellett el foglalták legyen a' Frantziak.
A' capitulatiónak nevezetesebb czikkelyei ezek,
hogy az ott lévő örizet, mind ott volt ártillériá-
ját el viheti magával, mind pedig eunekutánna is
szo'gálhat fegyverével a' Frantziák ellen, csak
Nimwégenben nem. — Későbbi, az az, *Nov. 10-
dikén* költ irásában arról tudosította a' fent neve-
zett Ts. K. vezér, a' Fels. udvari hadi Kancellár.

riát, hogy a' *Yorki* hertzeg szükségének lenni
 itilte *Nimwégenből* ki menni, és szorosabban ösz-
 ve húzni a' kormánya alatt lévő hadi seregeket.
Mastricht vára is fel adattatott a' Frantziáknak
Nov. 4. ikén, olly fel tétellel, hogy az ott volt
 katonai őrizetnek mind addig nem lézen szabad
 a' Frantziák ellen szolgálni, valameddig vagy
 pénzen ki nem váltatnak, vagy a' nálunk és Hol-
 landusoknál lévő Fran zia foglyokkal fel nem tse-
 réltetnek. B. *Klébek* Ts. K. Feld M. L. a' ki is
 nyóltz batallionnal küldetett a' már annakelőtte
 ott volt Hollandus őrizetnek öregbitésére, azt
 írta Gr. *Clerfaytnek*, hogy minekutánna az ellen-
 ség azon erősséget minden felől körül vette, éjjel
 nappal szüntelen lövöldözte, sok magános lako-
 soknak házaikat, és egy eleséges tárházat is por-
 rá tette, sőt már három olly nyilásokat csinált
 volna annak fő bastyáin, mellyen 30 ezer em-
 berrel könnyen bé rohanhatott volna a' városba,
 kéntelen vóltak a' várnak és katonai őrizetnek
 kormányozói, az ellenséggel capitulatióra lépni.

Albert Saxóniai és Tesséni Kir. hertzeg, kö-
 vetkezendő tudositást küldött *Schwetzingeni* fő
 kvártélyából, a' kormánya alatt lévő hadi sere-
 geknél és *Moguntzia* vidékén esett hadi történe-
 tekéről. *Nov. első napján*, dél után 4 órakor egy
 Frantzia gyalogságból álló colonne mutatta ma-
 gát a' *Kis Winderhejmi* tetőkön, ezeken kívül,
 mintegy 4000 főből álló gyalogság, és két escad-
 ron lovasság marsirozott a' völgyben, a' kik an-
 nakutánna fel málván a' *Hechtshejmi* tetőkre,
 ottan meg is telepedtenek. — Azonközben, mint-
 egy 250 lovas, és 400 gyalog Frantzia katona hir-
 telen *Mombach* melle nyomút, el üzte ottan ál-
 lott vigyázó vitézeinket, fogságra vitt 4 vice ka-
 plárikat, 's 7 köz emberünket, 's avval vissza
 fordútt. — Azután következett napon, nagy szám-
 mal mentek ki recognoscirozni, egynéhány ágyú-
 kat vontak fel a' *Hechtshejmi* tetőkre, nagy szám-
 mal gyülekeztenek oda, es minden ott lévő tser-

jéket le vagdaltanak. — Este felé néhány lovas Frantziák mentek *Zahlbach* és *Sz. Kereszt* felé, és ott öszve is puskáztak lovas őrállóinkal. —

Nov. 3 ikán viradtakor három battériát készítettek a' *Hechtshejmi* hegynek tövében, és mind itt, mint ámott számosan mutatták magokat *Moguntziának* környéken. — Mindezekből előre el látván azt, a' nevezett várnak mostani fő kormányozója *Huff* Ts. K. F. M. Lajtinánt, hogy az ellenségnek dal szárnya nagyon meg erősödne, *Nov. 5* ikén ki küldötte *Preschern Obester* *Mombachnak* recognoscirozására, a' ki is, mingyart oda lett menetelekor egy Frantzia portara kiment tsuportra bukkant, 's annak sebes üze által vissza is nyomatott. — *Nov. 6* ikán, dé' előtt 10 órakor, 1 haubitzával, és két ágyúval le menven a' Frantziák a' *Hechtshejmi* tetőkről, el akartak *Weisenau* mellett sántzóló munkásainkat üzni, de nem bódogúlhattak fel tételekben, vissza hajtattak ottan vigyázott, és segítségekre küldetett vízésink által. — Más nap, dél előtt 10 órakor, a' sűrű ködnek kedvezése alatt, egészen *Zahlbachig* nyomult előre az ellenség, egynéhány forpostyainkat hátrább nyomta, és oly hirtelen 's olly hatalmasan bé rohant a' nevezett helységbe, hogy kéntelen vólt az ottan fekü t Serviai szabad seregből való olztaly onnan ki szaladni, és az ügy nevezett klubisták sántzába magát bé venni, holott keményen ágyúztak ellenek a' tetőkön le telepedett Frantziák. Ekkor Gr. *Wolkenstein* Ts. K. Generál Májor is három compánia gyalogságot, és két haubitzát küdött ellenek, a' melyek a' *Zahlbachba* be ment ellenséget onnan ismét ki üzték, és már dél tajban el is foglalták előbbi tanyáikat. Ezen tsatázásban *Preschern Obester*, és négy köz ember sebet kaptak, a' Serviai szabad sereg fő strázsa mesterének *Simichnek* ova p dig alóla ki lövetett (Azok a' Frantzia sergek, melylyek e' folyó hólnapnak elején *Koblentzből*. *Moguntzia* felé küldettek, avval dicskedtek, hogy

nyóltzad nap alatt el veszik a' nevezett erősséget, azután által mennek a' Rénuson, és úgy körül keritik *Ehrenbreitsteint*, hogy kéntelen legyen magát az éhség miatt fel adni. El hiszük hogy úgy lehetne a' dolog, ha a' mi ármádiánk is öszve kaptolt kezekkel néznék a' Frantziáknak Rénuson való által menetelekét).

Az Olasz Országi Ts. K. ármádiának áll-vezérje Gr. *Wallis* azt írja *Alessandriai* fő kvártélyából, *Nov. 7* ikén, hogy ha a' környülállások meg nem változnak, e' folyó hólnapnak a' végén téi kvártélyba küldheti a' már *cantonirung*-ba ment Ts. K. seregeket.

Nastatból, a' *Katzenelnbogeni* Grófságnak egy nevezetes helységéből azt írják *Nov. 2* ikán, hogy a' *Rheinfels* szomszédságában lévő *St. Goari* erősség' is Frantzia kézre jutott. Ezt a' történetet ekként adja elő a' *Nastati* levél: Tegnap reggel úgy mond, igen tüzesen viaskodtak egymás ellen a' Hassus vadászok, Horvátok, és Frantziák. Noha ezeknek számok szaporább volt, még is mindazáltal sokáig ki állották amazok a' tüzet, és egy-néhány izben hátrább nyomták ezeket. — Szombaton estétől fogva vasárnap viradtig tartott a' lövöldözés; hanem viradtakor csak ugyan által költöztek a' Németek a' Rénuson, és már dél előtt 10 órakor benn voltak a' várban és városban a' Frantziák. — A' *Sz. Goari* polgárságnak nagy része fegyverben áll a' Rénus innenső partján, mind feleségeiktől, mind gyermekeiktől el lévén választatva.

Wéselből Nov. 1. ső napján. Az utasok azt beszélik, hogy a' Frantzia nagy ármádia, melly mintegy 30000 gyalogságból áll, *Küblingtől* fogva *Kolóniáig* nyúlik ki; hogy a' lovas artilléria *Neus* mellett fekszik, és sok batteriája, de kevés ágyúja vagyon; hogy a' Fr. Granatérosok közt sok szép ember találtatik, de a' több seregek töb-

nire 14 — 18 ezteendő ifjakkól állanak; hogy a' rendes és nationális truppok közt uralkodott vételkedés és külömbség egészlen elenyészett; hogy minden batallion 800 főből áll, 6 batallion tsinál egy brigadet, 's minden brigadénak egy Generállya vagyon; hogy a' Stáb egy Obesterből, 2 Obrist-lajtinántból és 6 fő strázsamesterből áll, a' kik mindnyájan batallion commendánsoknak neveztetnek.

Kolóniában vagynak *Jourdan* az egyesült *Sambrei* és *Maasi* armádiáknak fő kormányozója, *Gillet* nemzeti képviselő, *Vaillont* első hadi commissarius, *Himbert* a' kereskedésre ügyelő nemzeti biztos, és *Cambion* a' városnak kormányozója. — A' katonai őrizet éjjel nem hál a' városban, félvén a' lakosok általi lejendő el árúztatástól, hanem reggel ismét bé szokott abba marsirozni. — Az éjjeli strázsa a' házakban vigyáznak, a' falukban sok truppok feküsznek, a' kik közt igen jó hadi fenyték vagyon. — Minden idegen kereskedőnek portékája, ki vévén a' Helvetusokat, el foglaltatik a' Fr. respublica számára, hasonló módon bánnak a' honnyaikból ki költözteknek hajlékaikkal, házi bútorjaikkal, és örökségeikkel. — A' kereskedők portékáinak három negyed része requisitióba vétetik, és a' *Ryseli* maximum, avagy taksa szerépt fizettetik, akkor is pedig assignatakkal, 's tsak egy negyed része hagyattatik meg magok szükségére. — A' kaffé és dohány nintsenek requisitióba vétettette, egyéb pedig minden, mint p. o. ezüst, arany, réz, vas, ón, czinn, és az ezekből készített edények, ki vévén a' mester embereknek dolgozó eszközeiket, a' mellyek nélkül t. i. lehetetlen vólna nékik kézi mesterségeiket gyakorlani. — Azon módon mégyen az isteni tisztelet *Kolóniában*, és más el foglaltatott városokban végbe, mint annakelőtte. — Mind a' világi, mind a' szerzetes papoknak keményen meg parantsoltatott, hogy el rejtetett pénzeket, ezüstjüket, és más drága-

ságaikat elő hozzák, különben kemény büntetés alá fognak rekesztetni.

Siegburgból 30-ik Oct. Tegnap ismét számos artiléria ment itten által *Ehrenbreitsteinba*, mindenütt sok battériát csinálnak a' Frantziák a' Rénus partyán, egy nagy táborok városunk és *Düsseldorf* közti fekszik, a' másik pedig *Bonn* háta megett — 14 naptól fogva csak nem minden nap Fr. trombitások jönnek ide levéllel, mellyeknek felül való írása nem a' mostani Frantzia hanem a' régi módon vagyon írva ekként: *à Son Excellence Mr. de Clerfayt, Général en Chef des troupes Autrichiennes*, az az: ő *Excellentziájának Gr. Clerfaytnek*, az *Austriai seregek' fő vezérjének*. — A' *Mühlhejmi* táborban állott *Austriai Granatérosok* a *Frankóniai* kerületbe mennek téli kvártélyra, nyóltz batallion fog cordont vonni a' Rénus partyán, *Düsseldorftól* fogva *Bonnig*, és ezek minden hatodik hétben fel fognak váltatni. —

A' *Kolóniából* hozzánk által jött lakosok, igen szomorúnak lenni mondják azon városnak dolgát, nemcsak azért, hogy mindenféle eleség nagyon meg drágúlt, hanem hogy igen rosszul bánnak a' Frantziák a' lakosokkal, kiváltképen a' fejer néppel; ezekkel szolgáltatnak az ispotályokban fekvő beteg katonáknak, és más ennél is alább való munkákra is kényszerítik őket. — Minden este tántzot ütnek a' szabadság fája körül, 's követni kell őket a' városbeli férfiaknak és asszonyoknak is, és a' kik szép szerivel ottan meg nem jelennek, 's nem tántzolnak, erőszakkal is oda hajtattak. — A' fő templom tornyának tetejére is szabadság fáját helyheztek. — *Koblentzben* minden kereskedőnek meg kellett vallani mennyi portékája vagyon, és mennyit adott el a' Frantziáknak oda lett bé menetelektől fogva — minden város környékén lévő kertek és múlató házak fel dúllattak, 's el pusztitattak; a' honyaikból ki költözött nemességnek házaik meg

zakattak katonasággal; a' házaknak bé záratott ajtai bé törettek, és az azokban találtatott házi bútorok, 's más egyebek vagy öszve rontattak, vagy fel prédáltattak. — A' *Koblentzi* lakosokra 30 ezer pár tsizma vettetett. — Az onnan ki mar-sirozott colonnéknak egyike *Moguntzia* ellen ment, magok azt mondották a' *Frantziák*, hogy akar-miben kerüllyön nékik, még is meg vezik *Moguntziát*.

A' *Rheinfelsi* várnak *Frantziák* által lett el-vétetéséről következő tudósítást vettünk *Eh-renbreitsteinből Nov. 4-ikén*: *Nov. 1 ső* napját követett éjjel, kéntelen vólt *Rheinfels* magát fel adni, mellybe mingyárt bé is ment 700 *Frantzia*. — Az ott őrizetben vólt *Hassusok* és *Horvátok*, egy néhányszor ki tsaptak az ellenségre, nem ke-veset a' más világra is küldöttek közzülok; de végre tsak ugyan engedniek kellett a' nagy erőnek, egész ártillériaikat el vesztették. — Még most is szüntelen mennek vissza honnyaikba a' ki költö-zött *Koblentzi* és *Treviri* lakosok. — Még jegy-zésre méltó dolog, hogy a' *Koblentzi* városi strá-zsák még most is folytattják előbbi hivatallyaikat, még most is minden nap járnak strázsára, azzal a' külömbséggel mindazáltal, hogy nékik is kel-letik a' *Frantzia* kokárdát viselni. — Az ott ma-radt kórmány széknak tagjai, és más polgári hi-vatalbeli személlyek el botsátattak szolgálatyok-ból, 's helyettek municipalitasok rendeltettek. — Azokat, a' kik a' *Választó Fejedelemmel* el men-tenek, azzal fenyegetik, hogyha vissza nem tér-nek honnyaikba, úgy fognak gondoltatni mint emigránsok; következésképen mind szemelnyekkel, mind hátra maradott örökségeikkel ahoz illendő módon fognak bánni.

Valendárbot, *Koblentz*nek szomszédságából azt írják *Nov. 5-ikén*, hogy az előtt való éjjel el foglalták a' *Frantziák*, az avval által ellenben fekvő szigetet, mellyben egy falu és egy klastrom

vagyon, melyre nézve szükségesnek itilte *Nauen-*
dorf Ts. K. Generál a' *Valendári*, és szomszéd hely-
segbeli katona őrizeteket öregbiteni.

B. *Hochstettel* Prussus követ, múlt hólnapnak
29 ikén egy promemoriát nyújtott bé a' felső Rhenusi
kerület directoriumának, melyben jelenti, hogy
Hohenlohe örökös hertzeg vezérlése alatt, 20000
Prussus katona fogna négy colonében, ötödikben
pedig az artilléria és tár szekerek *Moguntziából*
ki indulni, és *Hanaun*, *Saalmünsteren*, *Fuldán* s.
a' t. *Torgauba* marsirozni, mely utyában sza-
bad éjjeli kvártélyba leszen, a' taplaltatására ada-
tandó eszközöket pedig quittirozni fogja minden
tiszt, mely quietántiák mellett a' *Berlini* depar-
tamentum kélz pénzel fogja az adosságot ki fi-
zetni.

Deutzból iratik, hogy *Oct.* 29 ikén egy Lon-
donban utazó kurir érkezett volna *Gr. Clerfayt*
hadi Tármasterhez, 's nekie is leveleket vitt, mely-
nek az a' következése vólt, hogy mingyárt téli
kvártélyba porantsoltattak a' Ts. K. seregek men-
ni, úgy hogy már *Nov.* első napján külömbkü ömb-
féle osztályok marsiroztak a' *Mehrhejmi* táborból
a' *Limburgi* hertzogségbe.

Már egyfzer említettük, hogy *Hollandiának*
fedezésére mintegy 25 ezer *Austriacusok* inditat-
tanak. A' *Weseli* leg későbbi levelek ezek föl-
azt beszélik, hogy minekutánna a' *Yorki* hertzeg
Gr. Clerfayt hadi tármasterrel, és más fő vezérek-
kel conferentiát tartott volna azon seregek vissza
indúltak a' *Mehrhejmi* táborba — Ennek a' hir-
telen esett változásnak valóságos oka vólt *Ma-*
strichtnak *Frantzia* kézbe való esése.

Német Birodalom.

A' *Bádeni* *Marchió* a' múlt hólnapban, azt
adta a' *Fels. Tsáczárnak*, egy különös levelében

tudtára, hogy ő Felségének egynéhány ízben a' Római Birodalomhoz intézett alyai intése, gondoskodása, és a' köz jót tárgyazó szorgalmi rossága által, mind ő maga, mind a' *Casseli* és *Darmstadt* Landgrófok, nem külömben a' *Württembergi* uralkodó hertzeg felserkentetvén, személyes gyűllést tartottak, 's abban a' több N. Birodalombeli hertzegeket és Rendeket szoros velek való egyességre hívták, 's arra únszolták, hogy a' jelenvaló veszedelmes környütlállások közü, magok meg erőltetésekkel is igyekezzenek az ellenségnek ellent állani, különösen pedig kötelezzék magokat, a' birodalombeli törvény szerént, a' reájok esett contingentianak kiállítására, sürgessék a' tartománybeli katonaságnak lábra állítását; és a' mennyire csak erejek engedéni, elegendő fegyveres népet gyűjtsőnek ölzve.

A' Regenspurgi közönséges Gyűllésnek legközelebb való végzése 13 tikkelyekből áll, és a' legelsőbb által elkerülhetetlenül szükségesnek lenni itiltetik a' Frantziák ellen való hadakozásnak további folytatása. — Az utolsó tikkelyben, következő tárgyak fordulnak elő, nem jó volna e' a' Német Birodalombeli Statusoknak magokat ölzve tsattolni 1. a' Contingentianak minden halasztás nélkül való kiállítására, és a' Birodalombeli armádiához való küldésére — 2. a' tartománybeli katonaságnak felállítására — 3. az ennekutánna is szükséges hadi seregeknek kiállításában való költsönös segítségre — 4. annak végbevitelére, hogy a' következő békesség szerzésben a' Birodalomnak is szava és bé folyása legyen, és a' hasznos békességre alkalmas idő el ne múlattasson — 5. arra való szoros vigyázásra, hogy a' vallásnak és constitutióinak ártalmára szolgáló irások folyamatosan ne mennyenek — 6. a' legalkalmasabb, és hathatósabb eszközöknek és utaknak kitalálására, miként lehessen, mind a' felsőbb, mind az alsóbb rangú lakosokban az égyet értést, és patriotismust, az az, a'

házához való buzgóságot fel ébreszteni, a' válást és constitutiót állandóvá, és az azok ellen ki gondolt gonosz fortélyokat héjjabavalóvá tenni — 7. különösen már is arról kellene gondolkozni, hogy a' békesség után, az adó fizető népnek meg erőtetése nélkül minden birodalombeli tartományok katoná lábra állitassanak, a' melly leg alkalmasabb mód és eszköz volna a' függetlenség alattomban terjedő principiumainak még első fűvökben való meg fojtatásokra. —

A' leg későbbi *Weseli* levelek bizonyosnak lenni mondják, hogy a' Brunsvigiai uralkodó herczeg, fel válálta az Angliai és Hollándiai egyesült armádiáknak fő kormányozását.

Frigyes Belgyiom.

Arnhejmből 29. ik Oct. A' miólta a' *Yorki* hertzeg ide bé szállott, azóltától fogva minden kézzel lábbal iparkodik hazájának óitalmazásán. — Vele együtt 2000 ember jött ide, kiknek fele tegnap *Nimwégen* tájékára marsirozott. — Itten egy nagy magazinum fog fel állitani. — Önön maga a' helytartó Fejedelem is *Nimwégenbe* utazott, tegnap előtt, és tegnap kemény agyú ropogás hallatott azon tájékról. — Minden órán izámos seregek jönnek hozzánk, várasunknak *Frantziák* ellen lejendő védelmezésére, a' mellynek elveztetése valamint szomorú, úgy annak meg tartatása örvendetes és hasznos következéseket szülhet a' *Hollándiai Köz-Társaságnak*. — A' ki tsak szemeit fel nyithattya, elzre veheti, hogy mi keveset tarthatunk a' *Frantziáktól*. — Mind *Thiel*, mind *Nimwégen* alattök nagyon meg verettek, és a' *Grepi* linea, leg jobb bástyája az *Utrechti* és *Hollándiai* tartományoknak. — Minden felől kibotsátattak a' tsatornáknak vizei a' föld színére, mellyek a' gyakorta való essőzés által nagyon meg nevedtek. — Bizonyossan tudjuk, hogy a'

Bétsi udvar egész erejével kívánnya a' Hollándiai respublicát védelmezni.

Hágából 1. ső Nov. Nem sokára fontos dolgok fognak környekekben történni, és minden környúlások úgy mutattyák, hogy az idei táborozásnak vége épen olly gazdag lélzen a' viaskodásokra és ütközetekre nézve, mint vólt annak kezdete. — Mar 18000 Austriakusok érkeztenek határainkra, és Oct 29-ikén maga Gr. *Clerfayt* Generál is *Nimwégenben* vólt, holott hosszan tanátskozott a' helytartó fejedelemmel, a' hadakozásnak további folytatásáról, és Hollándiának védelmezéséről, mellynek épségben való megtartása minden Európai uralkodó fejedelmeket interessalhat. — Oda várattatik a' Brunsvigiai herczeg is. — *Nimwégen*, a' kit eleinte oda akartanak az egyesült seregek hagyni, már most a' leg jobb védelmező állapotba fog helyhezsettetni; sőt már is az a' hir foly, hogy a' *Yorki* herczeg oda fogja maga fő kvártélyát által vinni. — „El nem tagadhattyuk, hogy *Octob. 27-ikén Venloo* is a' Frantziák kezébe esett, nem is vólt sem maga a' vár, sem az ott lévő katonai őrizet olly állapotban, hogy magokat sokáig védelmszheték vólna, a' katonaság a' sok nyavalyák által 400 emberre szoritatott, ezek is pedig olly capitulatióra léptek, hogy továbbá is szolgálhatnak a' Frantziák ellen. — A' *Venlooi* kórmányozó *Pfister* Helvetus Generál, alattavalóival együtt *Arnhembe* ment.

Amsterdamból 1. ső Nov. Noha már három izben verettettek vissza a' Frantziák *Nimwégennél*, még is el nem akarnak planumaiktól állani, és *Kranenburgnál* igyekeznek a' *Waal* vizén által menni, mellyet hogyha véghez találának vinni, úgy osztan, mind elől hatúl ostromolhattyaák *Nimwégent*. — A' *Geldriába* érkezett Austriai seregek között 8000 ember marsirozott tegnap oda bé. — A' Hollandus seregek mind *Zütphaniába*,

Arnheimba és Nimwégenbe parantsoltattak menni, a' honnan nagy remenységünk lehet az ellenségnek onnan lejendő el üzettetéséhez. — *Amesfortnak és Naardennek* környékei is ké vannak vízzel borittatva. — *Amsterdam* is körül fog vizözönnel vétetni.

A' *Hágai* levelek szerént, a' múlt hólnapnak 19 ikén történt ütközetben, a' 37-ik Anglus gyalog regementből egy tisztnél és 40 köz embernél több életben nem maradt, a' többit mind öszve vagdalták a' Frantzia huszárok. — A' Rohan emigralt legiojának is fele a' tsata piatzán maradt. — A' *Herzogenbuschban* találtatott Beon emigralt legiojából, melly még akkor 300 főből állott, 60-nál több nem maradt életben — a' Frantzia északi armádiánál szolgáló hollandusoknak anyai nyelveken kellett a' *Herzogenbuschból* ki ment katonasággal beszélni, és a' kik azon nyelvet nem értettek, mind el fogattak, vissza vitettek a' várasba, 's agyon lövettek. — *Brédának* ostromlására is erős készülteket tesznek a' Frantziák.

Spanyól Ország.

A' *Madritti* leveleknek jelentések szerént, *Bellegardenek* Frantziák által lett el vetetéséről fogva semmi nevezetes dolog nem történt a' napkeleti Pyrenéusi hegyek alatt. Azonközben még is szüntelen mennek a' kurirok, a' kik töbnire a' hadakozás további folytatására, és az ország védelmezésére tészó készülteknék jelentésével vagnak meg terheltetve. Ezen végből hivattatott *Gr. del Union* a' Spanyol armádiának fő vezére is *Madrittba*.

Biscayának *Ondaurowi* nevü erőssége ellen igen nagy számmal menvén a' Frantziák, ki mentek abból az öriző seregek, olly véggel, hogy a' fegyverbe öltözött föld népét magok mellé vé-

vén, el üzhessék az ellenséget. Azomban bé men-
vén amazok a' kastélyba, három óra alatt egész-
len ki prédálták azt; de tartván ök is a' mind job-
ban jobban nevedett fegyveres parasztságnak
számától, 20 kezeset vivén el magokkal, onnan
ki lódúttak. — *Mondragon* mellett számos Spanyol
seregek gyüllöttek ölzve, olly feltétellel, hogy
Tolosából ki küzöbölhessék a' Frantziákat, mind
ölzve 7000 regularis emberből, és 8000 fegyveres
parasztokból állottak, ártillériájok is elegendő
vólt, és olly helyre vették vólt magokat, melly
mind a' természet, mind a' mesterség által ele-
gendőképen meg vólt erőssítve. — Azonban elz-
re vévén ezeknek fel tételeket a' Frantziák, meg
előzték őket szándékjokban, meg támadták *Oct.*
20-ikán, még pedig olly véletlenül, 's olly mér-
gesen, hogy egyszeriben zavarodásba estek a'
Spanyólok, és hogyha egy erős Frantzia corpus
el nem tevelyedett, és később nem ment vólna
a' rendelt helyre, mint előre meg határozottat,
talám égyetlen egy Spanyol sem szabadúlhatott
vólna ki körmök közül; de így is 2000-nél több
maradt a' tsata piatzon, és sebesedett meg, a'
fogságba esteknek száma pedig reá ment 2500 ra.

Frantzia Ország.

Oct. 4-ikén tartatott gyüllésben azt végzette
a' Párisi Convent, hogy *Merlin*, a' ki ennekelöt-
te elztendővel jelen vólt Moguntziában, annak
a' Prussusok által lett ostromoltatása alatt, és el-
vétetésekor, és így jól esméri azon vidéknek fek-
vését, minden késedelem nélkül mennyen a' *Mo-*
guntziát ostromló Frantzia ármadiához. Ekkor
olvastatott fel *Pichegrü* Generálnak levele is, melly-
ben az ármadiájához Convent által küldetett zász-
lót meg köszönte seregeinek nevében, és egy más
zászlót küldött annak helyében, mellyet vitéz se-
regei a' *Maas* és *Waal* vize közt nyertének az
Anglusoktól. (Tartsuk meg, hogy a' N. Gyüllés,

tellyes megelégedésének ki nyilatkoztatására mind az északi, mind a' napkeleti Pyrenéusi, az az, Spanyolok ellen hadakozó armádiát egy egy szép zászlóval ajándékozta meg). Azt is jelentette *Pichegrü* hogy a' *Maas* és *Waal* vize közt való tsaiában 4 ágyút nyertek, 600 embert fogtak el katonai, 300 emigrans Frantziát öszve aprítottak, 69-et a' fő kvártélyba vittek elevenen, a' kik leg ottan ki is végeztettek e' világból. — A' *Nimwégen* mellett, Oct. 19 ikén történt viadalról illyen jelentést tettek a' Frantzia északi armádiánál lévő nemzeti biztosok: *Herzogenbuschnak* elvétele után, úgy gondolkodtak ellenségeink, hogy mi által fogunk a' *Maas* vizén költözni, mellyre nézve fel tetelünknek meg akadályoztatására, mellze ki terjeszkedtek annak partyán. — Mivel semmi pontonjaink, az az, táborig hidjaink nem voltak, hogy a' nevezett folyó vizén erőszakosan által mehettünk volna, fortélyra vetettük magunkat. — Tetettük, mintha egy részről *Grave* mellett akarunk volna a' vizen által menni, más részről pedig kedvünk lett volna a' *Bommeli* szigetnek el foglalására. — Ez által tevelyedesbe hozattak ellenségeink, és a' nevezett szigetbe mentek erejekkel. — Mi azonközben, a' mennyi hajót csak találtunk, öszve szedtük *Tsfelendnél*, éjjeli hidat tsináltunk, és már a' következő reggel egész armádiánk a' *Maas* és *Waal* vizei közt állott. — *Souhamps* Generál 20 ezer emberből álló olzállyá Oct. 19 ikén rajta hajtott az ellenségen, és bátor vitézi módon védelmezte légyen is magát, még is diadalmat vett rajta. — Ötszáz embert, 4 ágyút és egy zászlót fogtunk el. — A' Rohan emigrált seregéből igen keves maradt életben, 60 on kívül, mind a' 400 at meg emészttette győzödelmes fegyverünk.

Olly nagy útálatba estek *Párisban* a' Jakobinusok, hogy még csak közönséges helyeken sem bátorzkodnak meg jelenni, és ha az utzákon látatnak, nemcsak ki tsúfoltatnak; hanem néhány-

kor, jó forma ütlekeket is kapnak a' hátok közepére; gyűléseiket is kevés halgatók látogatják most már meg.

Egy *Párisi* közönséges jegyzés szerént, melyről, a' múlt Izerdán költ Bétsi diarium is emlékezik, a' *Jourdan* Generál vezérlése alatt lévő Frantzia ármádia 70 ezer emberből áll, és eddig *Mastricht* ostromoltatását fedezte, ehez tartozott a' *Kolóniától Cliviaig* ki nyúlt ármádia is. — *Pichegrü* Generál 50 ezer emberrel dolgozott *Herzogenbusch*, *Grave*, *Venlo* és *Nimwégen* ellen. — *Suillaud* Generál 10000-rel áll *Bréda* előtt, ugyanannyi ólálkodik *Dandelo* Generál vezérlése alatt *Gertruydenbergre*. — *Bergen-op-Zoom* előtt *Vandame* Generál alatt 15000 táborozik. — Aust. Belgiomban, és a' Hollandiai Flandriában el foglaltatott várakban 45 ezer fekszik őrizetben; melly öszve vettetvén 200 ezer emberre megyen, a' kik közül 80000 ostromlásban és blokirozásban foglaltatoskodik; 45000 őrizetben fekszik; 40000 a' *Rénus* túlsó partját örzi, és így csak 30000 emberrel hadakozhatik *Pichegrü* Generál az Anglusok és Hollandusok ellen.

Magyar Ország.

Arad 10. Oct. 1794. Az ide való történetek szomorúak, a' tolvajoknak száma annyira megsaporodott, hogy a' körül belől lévő pusztákon az örmény árendásokat, nemcsak igen el rettentették, hanem némely helyeken ki is rablották tellyességgel, így a' Baltányi örményeknek két szállásokat, úgy az Apátza nevezetű pusztán lévő majort is, és több ilyeneket. E' szomorú történetek által annyira el rettentettek az árendások, hogy nemcsak a' pusztákról, hanem még a' falukból is városokba költöztek.

Elegyes Tudósítások.

Úgy hallatik, hogy *Kosciuskó Petersburgba* fog vitettetni, 's talám onnan tovább *Siberiába*. A' fekete tenger környéken nagy forgó szélvész jelentő fekete felhők mutatták magokat. — A' *Lotharingiai* hertzegnek *Károlynak* képes osziopa *Brüsselből Párisba* vitetett által. — *Müllendorf* Feldmarsal 18000 emberrel ment *Weselnék* fedezésere. — A' *Rhénusnak* néhány környékeiben fegyver szűnés vagon, de nem közönséges, hanem magános. — A' *Koblentznél* fekvő *Frantzia* ármádiától egynéhány ezer ember küldetett a' *Vendei* osziályban ismét fel támadt *Royalisták* ellen. — Egy *Boissel* névű *Frantzia* Ingenieur, egy oily eszközt talált ki, mellynek segítsége által addig lehet valaki a' viz alatt, a' mig akarja, és még is életben maradhat. Ezen igen hasznos találmánnyal, múlt hólnapnak 17 ikén próbát tett a' nevezett Ingenieur tisz, 8 hajos legénnyel együtt, a' kik a' *Rhodanusnak* tenger öblébe való esésénél le botsátkoztak a' viz fenekére, egynéhány órákig ott múltak, az ottan lévő köziklákat szemesen meg visgálták, 's minden veszedelem nélkül ki jöttek a' szárazra. A' *Convent* környüllálassos jelentést parantsolt magának erről adatközlésére.